

Warszawa, 29 marca 2017 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności

(druk nr 453)

I. Cel i przedmiot ustawy

Uchwalona w dniu 23 marca 2017 r. ustawa o zmianie ustawy o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności wprowadza nowe unormowania odnoszące się do sposobu wydatkowania środków zgromadzonych w Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszonych Zakładów Pracy.

Przedłożona Senatowi ustawa oraz ustawa z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 204) od początku procesu legislacyjnego procedowane jednocześnie, stanowią element programu „Praca dla więźniów”, którego założeniem jest zwiększenie zatrudnienia osób skazanych, które odbywają karę pozbawienia wolności w jednostkach penitencjarnych typu zamkniętego.

Przedmiotem niniejszej ustawy jest przede wszystkim podwyższenie kwoty ryczałtu, o którym mowa w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności.

Ryczałt, to kwota dopłat, o które ubiegać się mogą przedsiębiorcy zatrudniający osoby pozbawione wolności. Dotychczas ryczałt wynosił 20 % wartości wynagrodzeń przysługujących zatrudnionym osobom pozbawionym wolności.

Ustawa podnosi wysokość ryczałtu do 35 % wartości wynagrodzeń przysługujących osobom zatrudnionym pozbawionym wolności.

Kolejna zmiana wniesiona ustawą to wskazanie w art. 8 ust. 1 zmienianej ustawy, że środki Funduszu Aktywizacji mogą być przeznaczane nie tylko na zadania związane

z resocjalizacją skazanych ale na finansowanie wszelkich zadań związanych z szeroko pojętym wykonywaniem kary pozbawienia wolności.

Zmieniany przepis art. 8 ust. 1 został uzupełniony również (w pkt 2) o możliwość finansowania ze środków Funduszu Aktywizacji tworzenia i utrzymania infrastruktury związanej z realizacją wszystkich ustawowych zadań Służby Więziennej. Oto, co w tej materii stanowi ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej w art. 2:

„2. Do podstawowych zadań Służby Więziennej należy:

- 1) prowadzenie oddziaływań penitencjarnych i resocjalizacyjnych wobec osób skazanych na karę pozbawienia wolności, przede wszystkim przez organizowanie pracy sprzyjającej zdobywaniu kwalifikacji zawodowych, nauczania, zajęć kulturalno-oświatowych, zajęć z zakresu kultury fizycznej i sportu oraz specjalistycznych oddziaływań terapeutycznych;*
- 2) wykonywanie tymczasowego aresztowania w sposób zabezpieczający prawidłowy tok postępowania karnego o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;*
- 3) zapewnienie osobom skazanym na karę pozbawienia wolności lub tymczasowo aresztowanym, a także osobom, wobec których są wykonywane kary pozbawienia wolności i środki przymusu skutkujące pozbawieniem wolności, przestrzegania ich praw, a zwłaszcza humanitarnych warunków bytowych, poszanowania godności, opieki zdrowotnej i religijnej;*
- 4) humanitarne traktowanie osób pozbawionych wolności;*
- 5) ochrona społeczeństwa przed sprawcami przestępstw lub przestępstw skarbowych osadzonymi w zakładach karnych i aresztach śledczych;*
- 6) zapewnienie w zakładach karnych i aresztach śledczych porządku i bezpieczeństwa;*
- 7) wykonywanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tymczasowego aresztowania oraz kar pozbawienia wolności i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności jeżeli mają być wykonywane w zakładach karnych i aresztach śledczych i jeżeli wynikają z realizacji orzeczenia wydanego przez właściwy organ;*
- 8) współdziałanie z odpowiednimi formacjami innych państw oraz z organizacjami międzynarodowymi na podstawie umów i porozumień międzynarodowych.”.*

W art. 2 ustawy nowelizującej wprowadzony został przepis intertemporalny, który określa zasady ubiegania się przez przedsiębiorców o ryczałt za okresy zatrudniania skazanych w czasie bezpośrednio przed i po wejściu w życie przepisów nowej ustawy.

Termin wejścia w życie ustawy został określony na pierwszy dzień miesiąca, następującego po miesiącu ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę w dniu 23 marca 2017 r. Stanowi ona przedłożenie rządowe (druk sejmowy nr 931).

Prace nad ustawą prowadziła Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka.

Komisja, w dniu 8 marca 2017 r. przedstawiła sprawozdanie i zarekomendowała przyjęcie ustawy w zaproponowanym kształcie (druk sejmowy nr 1074).

W trakcie prac Komisji, do projektu ustawy wniesiono liczne poprawki, z których najważniejsze polegały na:

- poszerzeniu katalogu zadań, na które przeznaczają się środki Funduszu Aktywizacji Zawodowej o finansowanie „działań w zakresie wykonywania kary pozbawienia wolności” oraz finansowanie „infrastruktury związanej z realizacją ustawowych zadań Służby Więziennej”,
- usunięciu przepisu, który uzależniał wejście w życie przepisu art. 8 ust. 2a, od decyzji Komisji Europejskiej w zakresie jego notyfikacji, który okazał się być zbędnym wobec uzyskania notyfikacji w trakcie trwania prac Sejmu nad projektem ustawy,
- dodaniu przepisu przejściowego, regulującego zasady ubiegania się o ryczałt za okresy zatrudniania skazanych w czasie bezpośrednio przed i po wejściu w życie nowych przepisów ustawy, które podwyższyły stawki ryczałtu przyznawanego z tytułu zatrudniania osób pozbawionych wolności.

W drugim czytaniu nie zgłoszono poprawek i przystąpiono niezwłocznie do trzeciego czytania.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zastrzeżeń o charakterze legislacyjnym.

Beata Mandylis

Główny legislator